

УДК 378.147:371.132

**ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ**

Сідельнікова В.К., Ремзі І.В.

*Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди*

*Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна
академія» Харківської обласної ради*

У статті висвітлено роль інтерактивного навчання як важливого чинника у формуванні професійної компетентності та особистісних якостей майбутнього фахівця.

Ключові слова: компетентність, професійна компетентність, професійна компетентність майбутнього фахівця, інтерактивне навчання.

**ІНТЕРАКТИВНОЕ ОБУЧЕНИЕ КАК ВАЖНЫЙ ФАКТОР
ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ
КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩЕГО
СПЕЦИАЛИСТА**

Сидельникова В.К., Ремзи И.В.

В статье освещена роль интерактивного обучения как важного фактора в формировании профессиональной компетентности и личностных качеств будущего специалиста.

Ключевые слова: компетентность, профессиональная компетентность, профессиональная компетентность будущего специалиста, интерактивное обучение.

INTERACTIVE LEARNING AS A IMPORTANT FACTOR OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE SPECIALISTS

Sidelnikova V.K., Remzi I.V.

The article discussed the role of interactive learning as an important factor in the formation of professional competence and personal qualities of future specialists.

Key words: competence, professional competence, professional competence of a specialist, interactive learning.

Постановка проблеми. Компетентнісний підхід розглядається як одне з найважливіших концептуальних положень оновлення змісту освіти. Нині потрібна не просто кваліфікація, як уміння виконувати операції, а й компетентність, як набір професійних і особистісних якостей.

Формування компетентностей студентів зумовлене не тільки реалізацією відповідного оновленого змісту освіти, але й адекватних методів і технологій навчання. Перелік цих методів є досить широким, їх можливості – різноплановими, тому вважаємо за доцільне окреслити інтерактивну методіку навчання як важливий фактор у формуванні професійної компетентності. Нині у всіх сферах людської діяльності відчувається нагальна потреба у фахівцях, здатних до прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, інноваційного мислення, встановлення ефективних комунікацій. Вища школа покликана навчити кожного свого випускника знаходити шляхи розв’язання різних проблем, сформувати здібності до самостійного творчого мислення, плідної взаємодії з оточуючими з метою досягнення особистих і спільних цілей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розробляючи компетентнісний підхід в освіті, дослідники зробили значний внесок у вирішення проблем компетентності. Серед них роботи Н. Бабік, В. Байденко, Л. Буркової, Л. Ващенко, Г. Єльнікової, Є. Зеєра, І. Зимньої, Н. Кузьміної, А. Кузьмінського, О. Локшиної, О. Овчарук, О. Пометун, В. Рябова, О. Савченко та інших.

Упровадженню компетентнісного підходу в професійну підготовку фахівців значну увагу приділяють А. Алексюк, В. Бондар, В. Євдокимов, І. Зимня, А. Камська, С. Козак, М. Лазарєв, І. Прокопенко, О. Романовський, Т. Сорачан та ін.

Питанням інтерактивного навчання присвятили роботи такі науковці, як О. Аксьонова, Б. Бадмаєв, В. Євдокимов, М. Кларін, О. Ковальчук, І. Носаченко, О. Пехота, Л. Пироженко, О. Пометун, В. Серіков, А. Смолкін, Б. Тевлін, А. Хутірський, П. Щербань та інші.

Мета статті – схарактеризувати роль інтерактивного навчання як чинника формування професійної компетентності майбутнього фахівця.

Виклад основного матеріалу. Задоволення потреб суспільства висуває перед сучасним фахівцем наявність високої культури, глибокої моральності, сформованої системи цінностей і переконань, громадянської позиції, зацікавленості в розвитку творчого потенціалу, здатності до інноваційної діяльності, самовдосконалення, професійної активності тощо [1, 335]. У зв'язку з цим одним із завдань вищої школи, разом із формуванням гармонійно розвиненої особистості, є завдання формування професійно компетентного фахівця, який володіє низкою ключових компетенцій.

Професійна компетентність визначається обсягом компетенцій, що впливає на індивідуальний стиль роботи та якість процесу. Компетентний фахівець – такий, який завдяки знанням та набутим умінням може успішно вирішувати на практиці будь-які поставлені перед ним задачі [2, 65].

Компетентність – це сукупність знань і вмінь, які необхідні фахівцеві для реалізації ефективної професійної діяльності: вміння аналізувати і прогнозувати результати роботи, використовувати сучасну інформацію з певної галузі. Джон Равен визначає компетентність як специфічну здатність, необхідну для ефективного виконання конкретної дії в конкретній предметній області і включає вузькоспеціальні знання, особливого роду предметні навички, способи мислення, а також розуміння відповідальності за свої дії [3, 30].

Традиційний підхід до навчального процесу переважно орієнтований на формування комплексу знань, умінь та навичок. Це приво-

дить до того, що випускник ВНЗ буде добре інформованим фахівцем, проте не здатним використовувати цю інформацію у своїй професійній діяльності. Тому використання різноманітних методів інтерактивного навчання у навчальному процесі має на меті подолання розриву між результатами навчання і вимогами, котрі висуває роботодавець до фахівця.

Інтерактивне навчання передбачає: постійну, активну взаємодію, взаєморозуміння викладача і студентів – учасників процесу навчання; вирішення загальних, але значущих для кожного учасника завдань, проблем; рівноправність викладача і студентів як суб'єктів навчального процесу.

Метою інтерактивного навчання є розвиток особистості майбутнього фахівця, насамперед – різноманітних форм мислення кожного студента у процесі засвоєння знань. Воно розглядається як цілісна взаємодія всіх учасників навчально-виховного процесу, в якому студенти виступають суб'єктами знань, спілкування та організації. При цьому взаємодія між викладачем і студентами має суб'єкт-суб'єктний характер. Викладач повинен надати перевагу не інформаційно-контролюючій функції, а організаційно-стимулюючій, культивує демократичний стиль управління, підтримує ініціативу студентів та має настанову на співпрацю та солідарну відповідальність за її результати.

Наш досвід дозволяє стверджувати, що інтерактивні методи навчання дозволяють створити комфортні умови, за яких кожен студент відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність. Інтерактивна взаємодія виключає як домінування одного учасника навчального процесу над іншими, так і однієї думки над іншою. Під час інтерактивного навчання студенти вчаться бути демократичними, спілкуватися з іншими людьми, критично мислити, приймати виважені рішення. Інтерактивне навчання сприяє формуванню цінностей, навичок і вмій студентів, допомагає створенню атмосфери співпраці, взаємодії, дає змогу педагогу стати справжнім лідером студентського колективу [4, 81].

Інтерактивне навчання містить у собі чітко спланований очікуваний результат навчання, окремі інтерактивні методи і прийоми, що стимулюють діяльність студентів, різноманітні умови і процедури, за

допомогою яких можна досягти запланованих результатів. Але в таких технологіях є обов'язкова вимога – наявність для всіх студентів групи спільної навчальної мети.

Інтерактивне навчання відкриває для всіх студентів можливість співпраці зі своїми ровесникам, дозволяє реалізувати природне прагнення кожної людини до спілкування, сприяє досягненню студентами високих результатів навчання. Взаємодія студентів стає основою активного навчання. Коли студенти навчаються, взаємодіючи з іншими, вони відчувають з їх боку емоційну та інтелектуальну підтримку, яка дає їм можливість вийти за рамки нинішнього рівня знань і вмінь.

Висновки. Отже, використання інтерактивних методів навчання можна розглядати як важливий чинник формування професійної компетентності майбутнього фахівця, що сприяє формуванню зрілої особистості, адаптованої до самостійного життя в сучасному суспільстві в усіх її проявах – і як працівника, і як громадянина.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шестопалюк О.В. Формування ключових компетенцій майбутніх педагогів / О.В. Шестопалюк // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. – 2012. – № 34 – 35. – С. 335 – 339.
2. Петренко С. До питання про професійну компетентність та педагогічну майстерність вчителя / С. Петренко // Наукова діяльність як шлях формування професійних компетентностей майбутнього фахівця (НПК-2013) : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції 5 – 6 грудня 2013 р., м. Суми. – Суми : ВВП «Мрія», 2013. – 206 с. – С. 65 – 66.
3. Равен Дж. Компетентность в современном обществе: выявление, развитие и реализация / Дж. Равен. – М. : Когито-Центр, 2002. – 396 с.
4. Як стати майстерним педагогом: навчально-методичний посібник / [Ковальчук В.І., Сергеева Л.М. та ін.]; за заг. ред. Л. І. Даниленко. – К. : ТОВ «Етіс плюс», 2007. – 184 с.